

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hebdomas Patientiæ Sive Methodus Facilis Totam
Septimanam Inter Omnes Fortunæ, Ac Vitæ, Coeterosque
Casus Humanos In Sancta Quietè, Pace, Et Patientia
Transigendi Ex Consideratione, Imitatione Et ...**

Dietmer, Georg

Moguntiæ, 1674

Dies Sabbathinus. In amaritudine moratur oculus meus. Job. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46586)

DIES SABBATHINUS.

In amaritudine moratur oculus meus. Job. 17.

CAPUT I.

Quaedam alia dolorem Virginis aggravantia considerantur; Et num ex tantis doloribus B.V. deliquium animi sit passa?

Complura sunt Parthenophile, quæ mæstissimæ Matris tuæ dolorem, angustiasque in immensum quasi extollunt, quæ tamen omnia, seu singula hoc loco referre, nec temporis permittit brevitās, nec sufficienter suadet ratio; siquidem & suavius, teneriusque afficeris erga ea devotionis studia, quæ tu ipse singulari Numinis favore excogitas, & ipsa dies suo nomine Sabbathinus vocatus, paulatim ad lætiora nos assurgere persuadet; etenim ipsa Virgo, quamvis etiamnum afflictissima, post tantos filii sui cruciatus hac luce non nihil respirans, spe protinus futuræ resurrectionis consolabatur; at-

M 2

que

que ipse Dominus, post omne opus quod in monte perpetraverat, quievit. Itaque paulatim & nos respiremus, ubi aliqua tibi considerata etiamnum proposuero, quorum primum erit: quidnam vel maxime existimes hoc die Matrem Domini anxiam, sollicitamq; tenuisse? alterum vero quid sentiendum de iis doctoribus, qui Virginem doloris gladio perfossam, spasmus, animique deliquium sustinuisse posteris reliquerunt. Ego quidem perpensis omnibus, ea præsertim in voluntatem divinam resignatione, quâ Virgo à quibusdam Patribus scribitur, & pro certo tenendum est, parata erat, si sic juberet cœlestis Pater, promptissimè in arâ crucis suum immolare filium, non secus quam Patriarcha Abraham dilectissimum sibi Isaacum gladio ferire Dei iussu paratus stabat; omnibus inquam, consideratis, facillime eam in partem inclino, ut arbiter motivum tantorum dolorum præ reliquis peracerbum fuisse, quod in filii Dei tam immiti, ac immani trucidatione supremum Numen gravif-

gravissimo offendi scelere eo clarius videret, quo magis prospecta habebat singula, & quæ circa filium fiebant, & quibus divina Majestas offenderetur. contemplabatur igitur suum, Deique filium ab impio Iudæa illi populo divenditum, quem Dominus velut pupillam oculi sui dilexerat; velutque gallina sub alas suas toties congregare voluerat ut nil de Prophetis illi divinitus concessis; nihil de stupendis Christi miraculis dicam, cum surdi audirent, ceci viderent, leprosi mundarentur, pauperes Evangelizarentur, & mortui resurgerent. Ipse autem proditor, qua non pietate ab optimo Salvatore fuerat vocatus, quanta dignatione instructus, quibus beneficiis enutritus? insuper precioso corpore & sanguine Salvatoris passus, eò nihil ominis, Virgo dolorosa videbat tum Iudam, tum populum impium progressum fuisse, ut & ille in mortem crudelissimam traderet; & hic turpissimæ necis condemnaret. Vere gladius ex utraque parte acutus, dividens animam Virginis! Accedebat tri-

na Petri *negatio*, Apostolorum reliquorum fuga; cruci figentium, blasphemantiumque in adita impietas, fellis & aceti potatio quæ ita lancinabant pectus Virginis, ut jure merito Jeremias potuerit de eâ dicere: *inebriavit absynthio, & ad amaritudinem deduxit animam ejus*; imo in amaroris mare dejecit, & demersit. Sed non solum ea scelera lancinabant pectus Virginis, faciebant, & illa tua Parthenophile, meaque in Deum, Jesumque Crucifixum impietas. Porro sicut Christo Salvatori omnes dolores etsi millies multiplicati, audi- que fuissent, longe tolerabiliores fuissent, quam vel unicum peccatum mortale in mundo commissum; ut præclare meditatur bene meritis de præsentî devotione ergo dolorosam Matrem P. Casp. Tausch. *lib. 1. cap. 12. p. 1.* sola enim cogitatio commissi, aut committendi ab hominibus peccati gravius Christum excruciauit, quam quidquid vel in cruce, vel tota vita asperum tulit, vel acerbum. Mortalis enim peccati apprehensio, & gravitas illam in

horto

horto Salvatori nostro tristitiam, angorem, pavorem, tædiumque incussit; illa agoniam, quæ ipsa morte gravior, duriorque fuit, adduxit; illa sudorem sanguineum toto corpore expressit. Poterat scilicet mansuetissimus agnus atrocissimos dolores, poterat omnia dira ac horrida ipsi inferenda perferre, contemptus, & ignominias extremas tolerare, præbere maxillas percutientibus, offerre, faciem in se conspuentibus, cum iniquis & latronibus deputari, vestibus nudari, derideri, immanissime trucidari, poterat morte turpissima desungi. Ast peccatum nec ferre, nec committere, admittereve poterat; hoc, hostis illi adeo infestus, ut quantum ex prioribus toleratis exaltatus fuit, in tantum si hoc, vel approbare posset, deprimeretur, ut etiam gloria sua decedere, ac Deus esse, desinere cogeretur. Ex quo manifestum est, Christo quodlibet peccatū plus horroris intulisse, quam quæcunque vel sustinuit supplicia, vel poterat sustinere. Ita pari modo credendum est, mæstissimæ Dominae plus di-

splicuisse unius hominis peccatum, e-
amque majore desolatione affecisse,
quã omnes cruciatus reliquos, quos be-
nedicta illæ anima perferre cogebatur:
Vidit aliquando Deus enormia mundi
totius scelera, & ideo *tactus est dolore cor-
dis intrinsecus. Gen. 6.* Vidit Maria mun-
di nefas, & quanto doloris gladio per-
fossam existimas Parthenophile? Et
vero, si magnus ille Apostolus Paulus
non veretur dicere: *Eph. 4.* quod pec-
catum Spiritum sanctum contristet, qui
est solatium, & tranquillitas omnium
sanctorum; qua tristitia Matrem tuam
obrutam ex his credis peccatorum con-
siderationibus, quæ ex tot, tantisque
cruciatibus filii profundiores evade-
bant. Attende igitur Parthenophile
te, tuaque delicta ea esse instrumenta,
eos gladios, quibus Matris tuæ cor per-
fossam fuit, & discedens tantisper in
angulum desse commissa, & expavesce
ad illatam salvatori tuo, ac dein Vir-
gini mæstissimæ injuriam; deprecare
veniam, tuaque super peccata propria
conceptâ animi contritione, & insigni
emen-

emendationis studio promisso, allevia Christi tormenta, mitiga Matris dolores. perpende illud *Isa. 53. propter scelus populi mei percussus eum. considera istud: Vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. ibidem. Revoca in mentem illud: servire me fecisti in peccatis tuis; præbui mihi laborem in iniquitatibus tuis.* quæ verba Leo Castrius, ac Lactantius *lib. 4. cap. 19.* sic exponit: *Tuis peccatis ò homo, O Parthenophile, servire, id est servi carnem induere, servi pœnas, id est crucem suscipere me Christum fecisti, imò ea mihi facta sunt, itaque sum tractatus, quasi non mancipium tantum, sed pecus & bellua essem.* considera etiam eum versiculum, quem proponit S. Mater Ecclesia:

*Pro peccatis sua gentis,
Vidit Iesum in tormentis,
Et flagellis subditum, &c.*

E heu mi suavissime Jesu! eheu Mater dolorosissima tantorum ego dolorum vestrorum meis peccatis causa exstiti, ego ut filius tuus, O benedicta cœli Regina, servus fieret, ut velut mancipium vapularet, velut latro trucidaretur,

M 5

tur,

tur, occasionem præbui; Ego Deicidii reus, & tantorum cruciatuum ausam præbui! quo me abscondam à facere tua Deus? Egone orare potero deinceps amplius: *Monstra te Matrem, Ostende mihi faciem tuam*, quam ego ut sanguineis etiam perfunderetur lacrymis, tot, tantisque ignominiiis concussi? O dolor! O horror! O scelus meum! Pudet Christum vocare patrem, pudet Virginem deinceps Matris nomine compellare; quando utriusque tantorum dolorum miser peccator causa fui! Non progredior, ultra enim non possum, secreta cordis aptius dolentis peccatoris suspiria excipiunt Parthenophile. Tu tamen accurate tecum statue, posteaquam tantos Matris tuæ dolores inspicisti, velisne deinceps eosdem tuis sceleribus exaggerare.

Atque hæ hæc hactenus, dictæ pluresque rationes ad eam Virginis sanctissimæ peccatus, animumque occuparunt, ut non pauci existiment, Dominam nostram dolorum suorum tempore deliquium patiendi, veluti mortuam concidisse.

ita

ita enim ipsa Virgo videtur revelasse S. Brigittæ lib. 1. revel. cap. 10. in hæc verba: *Ad primum igitur idum ego, quæ astabam propinquius, cecidi quasi mortua, & resumpto spiritu vidi corpus ejus verberatum. Et infra loquens de Christi crucifixione: Cum primus clavus infingeretur ei, ego ad primum istum conturbata cecidi quasi mortua, oculis obscuratis, manibus tremantibus, pedibus nutantibus, & non respexi præ amaritudine, antequam ex toto affixus erat. surgens vero vidi filium meum miserabiliter pendentem. Consentire videtur S. Bernardus opus. de lament. V. Juxta crucem Christi stabat emortua Mater, quæ ipsum ex spiritu sancto concepit: Vox illi non erit, quia dolore attrita jacens, pallebat quasi mortua vivens, vivebat moriens, moriebatur vivens, nec mori poterat, quæ vivens mortua erat. Idem docet sequentibus verbis S. Bonaventura lib. medit. cap. 79. & cap. 80. Credo quod per angustiarum multitudinem, absorpta erat, & quasi insensibilis, vel semi-mortua facta est, nunc quidem multo magis, quam cum obviam ivit ei crucem portantem. S. Anselmus dialog. de pass. Domini; sic*

meditatur loqui Virginem: *Cum venissent ad locum Calvaria, ignominiosissime nudaverunt filium meum totaliter vestibus suis, & ego exanimis facta fui.* Similia afferunt complura SS. PP. quæ quidem ingentes animi, corporisque cruciatus mæstissimæ Virginis clarè exhibent; cæterum sano sensu intelligenda sunt. Malonius itaque *de Christi Domini stigma: cap. 17.* & alii triplex genus spasmi, vel animi deliquii enumerant. Et primo quidem, cum ex doloris vehementia, & acerbitate nervi constringuntur, ac in tantum rigescunt, ut præter acutissimos dolores, usum rationi adimant, sensumque. Secundo modo fieri assertunt, cum quidem absque nervorum convulsione, & contractione, dolor tamen in tantum augetur, ut rationis deliquium inducat, ac de statu mentis deturbet, homoque mortuali pallore obducatur, ac frigido sudore perfundatur. Et hoc utrumque animi deliquium de Virgine gravissimi negant Doctores, neque enim credibile est Beatissimam Virginem unquam mentis, rationisque non satis com-

com-

compotem fuisse. Imo & Doctores alios sic opinantes severè redarguunt, exemplo sit *Medinæ 3. p. quæ 27.* Sunt inquit, qui dicant, quod tempore passionis Domini Christus ipse sub crucis pondere lassatus ceciderit, & quod *B. V. Mater* eius compatiens etiam ceciderit *spasmata*, & *passa* fuerit *animi deliquium*: hæc omnia dicuntur *temerarie*. & *scandalosè*. existimo autem hunc Doctorem solum hanc censuram ferre de sentientibus quoad ultimam partem de Virgine. *S. Ambros. epist. 82. item lib. de Instit. Virg. c. 7. de Domina ait. Stantem lego, sentem non lego*, multo minus extra sensus, & usum rationis cadentem. Profectò si in *Matre Machabæorum*, & *S. Felicitate* tanta vis, tantusque animi vigor exstitit, ut filios ad supplicia subeunda adhortarentur, non cadat in *Te Parthenophe*; hæc *vilia* de fortissima *Domina* tua in mentem inducere. Tertius itaque sensus esse potest, fuisse in *Virgine* dolorem acutissimum, maximeque intensum, qui etsi nervos non contorserit, neque convulserit, neque usu sensuum, multoque

minus rationis destituerit, ita tamen Virgineum pectus divexarit, ut tanta debilitas subsequeretur, qua vix se posset sustentare amplius, ac subinde intertam sponte, ac decentissime sese inclinaret, forte etiam reverentiæ causa, erga suum dilectissimum filium, prout ipse factus in agonia, insuper procidit in faciem suam, quæ profecto non fuerit signa pusillanimitatis, sed potius magnarum virtutum, cum diceret: Non quod ego volo, nec sicut ego volo, sed quod tu, & sicut Tu. Simili modo etiam mæstissimæ Virginis pars inferior summopere pateretur, constantissime tamen divinæ voluntatis imperio dedita, dolorum acutissimos excipiebat gladios. Quem sensum expressisse videtur S. Anton, 4. p. sum. t. 5. cap. 41. par. 1. his verbis: *Beata Virgo stabat ante crucem, verecunda, modesta, lacrymis plena, doloribus immersa, ita tamen divinæ voluntati conformis, quod si oportuisset, ad implendam voluntatem Dei, ipsa filium in cruce posuisset, atque obtulisset, nec enim minoris fuit obedientiæ, quam Abraham. Idipsum alio loco*

loco revelationum S. Brigittæ lib. 6. cap. 57. Videtur docere ipsa SS. Virgo his verbis: *Quoties audiui opprobria filii mei, & mendacia, & insidias ei positas, toties, animus meus motus est dolore, ita quod vix tenere se poterat, sed virtute Dei dolor meus modum, & honestatem habuit, ne impatientia, & levitas in me notaretur: Et quando vidi filium meum ligari, & flagellari, & in ligno suspendi corruui quasi exanimis, sed reassumpto spiritu, steti dolens, & sic patienter suffereus, ut nec inimici, nec alii in me reperirent, nisi gravitatem. Atque in hunc modum SS. Patrum testimonia, aliæque revelationes componi, & explicari possunt. Et hæc sunt Parthenophile quæ de SS. Matris tuæ doloribus tibi expendenda proponere statueram, ubi vita comes, & occasio sese offeret plura gustui tuo, non insipita futura, ut spero, edifferam. nunc Regina Martyrum perbreve elogium ex devotissimo Lyræo appendamus. de vit. Jesu patientis l. 5. cap. 6.*

*Stupesce quisquis magna mirari soles:
Martyrem hic habes, sine tyranno.
Cujus corpus ferro impervium,*

Trans-

Transmisit tamen gladium usq; in animam,
 Quam transiri, non trahi, fas fuit.
 Nimirum importunissimo satellitis mucroni
 Modestiae sedem non licuit turbuluose per-
 run pere.

De constantia ne dubita,
 Eugentibus virus, Mulier stetit,
 Altera mundi basis MARIA:
 Cui (subducta altera in filio)
 Natura machina tuto posset innit.

Stetit in monte:
 In quem omnes Martyres levarent oculos,
 Exemplum simul virtutis, simul auxilium
 petituri.

In loco Mortuorum stetit.
 Dum mortis inter tropaea, de morte triumphata
 Hostem debellare in loco victoria, hoc demum glo-
 riosum est.

Sed clavos, spinas, lanceas circumspicis;
 Non posse hac deesse Matri creduas,
 Quorum tantam filius habet copiam.
 Cuspis qua aperuit pectus mortui,
 Cor viva vulneravit,
 Lethum sine dubio allatura,
 Nisi hebetata in fonte vita hauriendo,
 Vires perdidisset.

Exspirasset sanè Maria ex hoc decumano
 Et aliis doloribus;
 Nisi diutius patièdo velut mereri Regnum
 Inter Martyres debuisset.

Tormentorum mensuram ex magnitudine
 Amoris cape:

Tantum

Tantum tulit, quantum amavit
 Tantum amavit, quantum decuit,
 Hanc Matrem, hunc filium.

*Vbique Regnum debetur MARIÆ, etiam in
 doloribus.*

CAPUT II.

*Amore dolorosæ Virginis omnia dura susci-
 pienda patienti animo, atque adeo ipsam
 etiam mortem.*

PArthenophile si alapas, & verbera
 tibi amore dolorosæ Virginis pacien-
 ti animo perferenda proponerem; &
 in ipsius Dei Matris vitâ imitationis
 exemplar non reperires, credo te filium
 ejus Salvatorem tuum præ oculis habi-
 turum; posteaquam enim innocentissi-
 mus cuidam iniquo judici dixisset
*Jo. 18. Ego palam locutus sum mundo, & in
 occulto locutus sum nihil. Unus ministrorum
 dedit alapam Jesu, dicens: sic respondes Pon-
 tifici? Nec desunt dolorosæ Matris cul-
 tores, qui suæ salutis authorem secuti,
 ignominiosam ejusmodi injuriam cor-
 dato animo perpessi sunt. Lege, si libet,
 sodalem Parthenium. Et ut alios ta-
 ceam, Bernardus à regulari clerico, cui
 habi-*

habitum ordinis sui ex justâ causâ negaverat, gravi alapa percussus, ita ut maxilla inflari, & rubere inciperet; omnibus tamen, quibus poterat modis excusare factum, impedire vindices, liberumque dimittere studuit amore illius Domini, cujus se discipulum profitebatur, quique non solum maxillam præbuit se percutientibus, sed corpus totum in cruce figendum præparaverat. *Vita lib. 3. c. 16.* Possesque tibi sic congratulari te in ordinem equestrem assumptam, in quem, cum teste Lyræo *de imit. Jesu pat. lib. 2. cap. 8.* quis asciscendus esset, ab eo qui cæremoniis præerat, alapa percutiebatur his verbis prolatis: *Ad honorem Dei omnipotentis Te militem ordino; memento quoniam Salvator mundi coram Annâ Pontifice colaphizatus, & illusus est; ejus opprobria memorari ne desinas, ejus crucem acceptare consulo. Sc.* Quod si & falsorum amicorum insidias sustineres; credo in mentem tibi revocares illud *Matth. 10.* *Nolite arbitrari quia pacem venerim mittere in terram, non veni pacem mittere, sed gladium: veni enim hominem separare*

rare

vare adversus Patrem suum, & filiam adver-
sus Matrem suam, & inimici hominis domesti-
ciejus. Si catenæ, & vincula tibi suf-
ferenda; gloriari posses cum Apostolo :
Ego vindus Christi Jesu. Vindum enim esse
propter Jesum, ut ait Chrysostronus, illu-
strius est, quam sive Apostolum, sive Docto-
rem, sive Evangelistam esse. Verum aliud
modo non superest, quam ut te etiam
atque etiam hortor & admoneam, ut
nihil adeo durum, & asperum; nihil
tam molestum, & impervium; nihil
tam horridum, & contra humanæ vitæ
rationes insolens existimes, quod non
amore amorosæ, & dolorosæ Matris
tuæ æquo, patienti, ac libenti animo
preferendum suscipias; adeoque si ipsa
mors mentem anxiam, suspensum cor-
pus, & dubiam spem teneret, læto, paca-
toque vultu spiculum ferale exspectes;
quando Mater tua tot inter dolorum
cruciatus, & vulnera mentis, non qui-
dem corpore, sed spiritus amaritudine
toties quasi exspiravit. Quò ut te fa-
cilius inflectas, majorique animi prom-
ptitudine, & voluntatis resignatione
Divine

Divinæ dispositioni committas, aliud non agam modo, quam ut brevibus verbis, demonstrarem non esse, cur sibi metuant à morte ii, qui in vita dolorum Virginis, ac tantæ Matris cultores existiterunt. Imprimis itaque mors tibi timenda non erit ex eo capite, quod easummas quasdam angustias moribundo inducere consueverit; solet enim clementissima Domina tum servis suis robur singulare impetrare, quo naturæ angustias fortiter, constanterque ferant. Quod præclare noscens S. Carolus Borromæus pro felici ex hac vitæ egressu, quotidie Salvatorem nostrum, per dulcissimam ejus Matrem tria rogabat. Primum erat lacrymosus aspectus, & dolorosum suspirium Christi morientis. Alterum unum ex dolorosis suspiriis, & lacrymosis aspectibus, & gemitibus cordis Mariæ, stantis sub cruce JESU. Tertium: Ut in Angelo Dei sibi Virgo succurreret in eo mortis articulo, quando ejus cor rumpendum, animaque à corpore separanda. Et vero S. Præsul factus est voti campos. Mirabile quid
i memo-

memorat Surius 22. *Aprilis* de S. Opportuna Virgine, ad quam ægrotantem cum invisissent S. S. Cæcilia, & Lucia, quid præcipit, inquiebat ægra, ancilla sue gloriosa Virgo *MARIA*, cœlestis Regina, & omnium Virginum Domina? Cui Sanctæ: *Ut eas obviam sponso, & sponsæ.* Dumque Psalmi decantarentur, respiciens illa ad ostium, dixit canentibus: *Ecce advenit Domina mea, cui vos commendo, quos in hoc sæculo amplius non videbo.* Cumque quasi amplexatura Dei Matrem, extendere brachia, sancta ejus anima corpore soluta est. O quæta, ô felix mors Parthenophile? cur ad mortem trepidaret filius dolorosæ Matris? fateor terribilium omnium terribilissimum esse mortem; sed non cultoribus Sanctissimæ Virginis. Certe P. Joannes à Campis genuinus dolorosæ Matris cliens ex societate nostra, sub mortem ad quendam conversus sincere edixit: *O si nosset mi Pater, quantum in morte afferat animo solatium, Deiparam singulari studio coluisse!* Et Joannes Gerardinus ex eadem Soc. moriens Anno 1606. ita S. S. Virginem com-

com-

compellabat: *O Maria tribularer nimium, se nescirem tuum patrocinium.* Secundo, mors tibi tantopere timenda non erit Parthenophile, si dolorosæ Virginis sis cultor egregius, ex eo capite, quod circa finem vitæ graviores dæmonum insultus, & infidiæ terroresque migraturæ animæ soleant impendere. Ipsa enim Virgo si unquam se monstrat Matrem, id tum præsertim facit, cum agitur de hereditate æternæ vitæ adeundâ; tum si quidem sicut se piæ animæ misericordiæ Matrem exhibet; sic se terribilem velut castrorum aciem ordinatam commonstrat dæmonibus. Neque ego in re à pluribus scriptoribus fusissimè sententiis, & exemplis comprobata, aliud afferam, nisi de solo Carolo Brigittæ filio testimonium, de hoc Virgo Dei para lib. 7. revelat. cap. 13. ad S. Brigittam sic loquitur: *Ego steti prope filium tuum Carolum, paulo ante, quam emisit spiritum, ne aliquid Deo contrarium cogitaret: Ego juvi illum in exitu animæ, ne tam duram pœnam in morte sustineret; Ego custodiavi animam ejus à dæmonibus, ne animam ipsius tangeret,*

gere, possent, & statim egressam ex corpore accepi eam in meam custodiam, & defensionem, quo facto tota turba demonum evanuit. Libenter itaque fato decedes, si sic Numini visum fuerit Parthenophile, si tamen servus sis Beatissimæ Matris tuæ. Noli irasci, quod videar ambigere quodam modo ita derepente, & contra meam consuetudinem, num servus sis Marianus; eò enim meliori titulo talis vocaberis, quò ardentiore affectu dolores mœstissimæ Virginis prosequeris, tantòque meliore, sanctioreque obitu discedes, quæ omnia tibi sequentibus lineolis, ut spero sufficientissime demonstravero. Itaque Anno 1233. septem è numero Marianorum sodalium Florentinorum, Virginis perquam studiosi, dum festâ faustaque luce Deiparæ in cœlum assumptæ sacrâ, ejusdem Domine laudes pro se quisque singulari devotione peragerent; subito vox cœlo delabitur ad singulos, etsi locis disjunctos, eosque solos, etsi complures eidem ecclesiæ interessent, eâ autem voce ad perfectius quoddam vitæ genus, arcti-

arcti-

arctiusque Deiparæ servitium vacabantur. Die inde parasceves cum Christi, mæstissimæque Matris cruciatus pio animi sensu recolerent; Angelicis stipata spiritibus Dei Mater apparet, atricoloris vestem ipsa præferens, Angelis interim arma, ut vocant, passionis commonstrantibus, & eam quidem vestem, ut in memoriam dolorum suorum, quibus colendis sese præterea totos darent, pro habitu susciperent, mandavit. *Hic, inquebat, vester est habitus, & servi Mariæ Virginis vocabimini.* Nec aliter evenit, sæpe enim per plateas incedentibus, infantes ipsi divina virtute facti loquaces, hisce illis verbis acclamabant. Ecce servi Beatiss. Virginis MARIÆ. Atque hi ipsi sunt, à quibus religiosissimus ordo servitarum, seu servorum Dolorosæ Matris initium sumpsit. Ubi illud nota Parthenophile, fuisse sanctos hocce viros semper quidem Virginis studiosissimos, verum nomine *servorum Mariæ* non prius fuisse compellatos, quam cum se sacris Deiparæ doloribus recolendis totos devovissent. Adeo intimi sunt
Dei

Dei Matris, qui intimè ejus angustias, & cordis compaffiones venerantur. Vin' scire, qua beatitudine è vita excefferint.

B. Bonfilius reliquorum quasi Pater, vitam doloribus Dei Matris consecratam hac clausit periodo: Anno 1261. cum nocte quadam cum cœteris horis matutinis interesset, reque divinâ jam peractâ, cum singuli more suo certum conclave peterent, vocem audierunt dicentis: *Bonfili, ideo quod audisti vocem filii mei, & amore ejus reliquisti omnia, centuplum accipies, & vitam æternam possidebis.* Vox finita vix fuerat, cum eodem pene momento animam tam probi servi, & tam re, quam nomine boni filii optimæ Matris, corpore egressa est, avolutura inter brachia dulcissimæ Matris, quæ eam aperto gremio recepit, prius hoc felici momento etiam aliquo cœlestium gaudiorum gustu delibutam. Cumque cœteri in terram prosternerentur, & partim ut credibile est, gaudio, partim Dei, Matrisque dolorosæ amore, animo quasi linquerentur, eandem vocem iterato perceperunt dicentem: *Adeste San-*

N

di om-

Ei omnes, procedite obviam gloriosi spiritus
 honoris causa, stipate eum, qui mihi tam fide-
 liter servivit tempore peregrinationis sue mor-
 talis. Vosque (voce ad vivos directâ)
 servi mei amantissimi, sumite, quas vobis reli-
 quit exuvias, & quo decet honore terra com-
 mittite. En Parthenophile, quinam sint,
 & amantissimi Matris Mariæ, & fortu-
 natissimi in morte. Paucis post annis
 B. Amadeus sive Amatus, alter è septem
 illis, sanctissimam vitam inter summos
 animi, corporisque labores exactam
 non aliter finiit, quam cœlestis spiritus
 faceret, si mori posset. Ex quâ horâ
 discessit, domus tota cœlestes odores
 spirabat, unde colligeres, quo in præ-
 cio morientis anima apud Dei Matrem,
 & filium esset, ingensque splendor cu-
 biculo, in quo moriens jacebat, egressus
 paulatim nubibus sese immiscuit. His
 duobus successit tertius B. Boniunta
 modo similiter tum mirabili, tum summe
 felici; Is namque peracto SS. missæ sa-
 crificio, ita ut vestibus erat indutus,
 omnes ad se socios evocat, quorum erat
 Generalis, cumque eos quarundam re-
 rum,

rum,

rum, & instantis sibi mortis commonefecisset, ingenti animi sensu de passione Domini cepit verba facere, cumque ad crucifixionis pervenisset mysterium, extensis in crucis modum brachiis, totus amore divino succensus, spiritum DEO, ac SS. Matri suæ tradidit. Post hunc B. Manetus summo & is solatio, ac in Dei Matrem pietate mortuus est. Sed quid sexto factum existimas Parthenophile? Erat is B. Alexis, jamque compleverat centum, & decem ætatis annos, ex iisque omnino septuaginta in ordine Matris dolorosæ exegerat summo virtutis studio, quando ei morienti Christus præsens, visibili infatis specie, coronam omni auro preciosiorem capiti ejus imposuit, cōcinentibus interim, & candidissimarum avium formam circumvolitantibus sanctis Angelis. Hos tam felices transitus cum invicem conferrent B. Sosthenes, & Uguccio, atque ut similem sibi mortem concederet, Deum precarentur, vocem percipiunt: *Heus, heus, viri Dei, cessent querelæ, cito enim finientur labores vestri, & participes eritis quietis socio-*

rum vestrorum. Nec longâ post interje-
ctâ morâ uterque levi febricula correptus,
suavissima morte defungitur; viditque
eodem mortis quasi momento B. Philippus
ejusdem ordinis duo candidissima lilia
jam jam à radice decisa, Beatæ Virgini
offerri. Erant hæc lilia inter spinas,
inter dolores Virginis tanti Matris filii.
Ac ne te celem Parthenophile hunc B. Philippum,
qui etsi inter hos septem primos non fuerit,
nomen tamen fundatoris servorum B. Virginis
passim obtinuit, in obitu suo felicissimum
quoque fuisse; scias velim, eum à Matre
misericordiæ tempus obitus, nempe festum
assumptionis Domine nostræ intellexisse,
ut qui tempore vitæ dolorum D.V. cultor
exstitisset, cum eadem gloriosè coronaretur.
Voluit autem Domina, ut Tuderto corpus
suum relinqueret, quò cum se contulisset,
obviam ei effusa est tota urbs, cum ramis;
verum modestiæ memor, eum honorem
declinavit. Pridie deinde gloriôsæ
Assumptionis Deiparæ, inter refertas
lacrymas, non secus ac si crudelissimi-

lissimus peccator esset, ad populum verba fecit. Sequenti deinde die festo, sacro viatico refectus est, seque ad abitum ex hac vita comparavit; quo facto vox cœlo allapsa est: *Euge serve bone, & fidelis, quoniam super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quibus auditis sanctam animam Deo reddidit.* Hæc demum est preciosa mors devotorum dolorosæ Virginis Parthenophile? Quid tibi videtur? similine morte defungeris? ita sanè, si cruciatus Salvatoris tui, ac amantissimæ Matris Virginis impensò studio fueris profectus; de quo optimo animi affectu cum tot ex signis certum mihi sit; & Te Parthenophile vitæ æternæ, beatæ, & tranquillæ æternum participem futurum nullus dubito; hinc quo tempore mors tibi minabitur, aliter te, rogo, non geras, quam si ex ergastulo longo, libertati aliquando restituendus fores, & totus exulta.

CAPUT III.

*In summis angustiis constitutam Matrem dolo-
rosam conari consolari; propositis per pias pre-
ces ejus gaudiis, tum iis quibus affecta fuit in
terris; tum iis quibus nunc fruitor in
cœlis.*

NE mihi succenseas Parthenophite,
quod te, ut illam consolari con-
aris, urgeam, à qua post Deum omne so-
latium, gaudiumque expectas. Neque
enim id quoad effectum à te flagito, ut
theologi loquuntur, sed quoad affe-
ctum; ipsa enim Virgo modo divinita-
tis oceano immersa, tantis bonorum
omnium fruitione, & gaudiis perfundi-
tur, ut ab humana mente concipi ne-
queant, tantum abest, ut calamo com-
plecti, vel scribi possint. Placet tamen
Dominæ, si filialem in te affectum expe-
riatur, quo scilicet, si etiamnum aliquo
in doloribus suis constituta, indigeret
solatio, ipsi succurreres. Neque care-
bit fructu devotio; cum enim in hac la-
crymarum valle constitutus sæpius in-
gemiscas, haud dubiè te solatio subinde
indi-

indigere demonstras, quod abundantissime tibi Domina nostra propinabit ab uberibus consolationis suæ, si & tu ipsam piis fuis precibus solari non desistas. Erit itaque illa afflicti consolatrix effectu; pro ut dolorosæ, affectu tuo gaudium aliquale adhibebis. Et ut rem certam historia quadam adductâ confirmem, refert Petrus Damianus *lib. 3. cap. 10.* De religioso quodam monacho, qui quotidie, dum sacrum Dei Matris altare præteriret, illam ex consuetudine antiphonam pronunciabat: *Gaude Dei genitrix, Virgo immaculata, gaude que gaudium ab Angelo suscepisti; Gaude que genuisti æterni luminis claritatem; Gaude Mater, gaude Sancta Dei genitrix, Virgo, Tu sola Mater innupta, Te laudat omnis factura, genitrix lucis, intercede pro nobis.* Quam antiphonam, cum die quadam non sine animi teneritudine, & cordis affectu diceret, audivit vocem ab altari procedentem omni melle dulciorem: *Gaudium mihi annuisti, gaudium tibi eveniet. Quod si perconteris, quisnam modus hanc mœstissimæ Matri consolationem adhi-*

bendi? respondeo, varios esse posse, & si ita lubet, uti poteris sequente: Nullus dubito esse domi tuæ quandam dolorosæ Virginis imaginem, aut si ea non sit, propediem illam procurabis, vel certe cum Sabbathinus dies sit, quo aliquid amplius Virgini concedendum est, templum adibis, ac coram Icone dolorosæ Matris in genua provolutus, ubi de ingenti mærore animi ejus pauca meditatufueris, fors hisce verbis Dominam alloqueris: *Eheu mæstissima Mater Dei, & mea, quantis te perfusam lacrimis, quanto dolorum cumulo obrutam, quantis anxietatibus sanctissimum cor tuum cumulatum video! Quis mihi tribuat, ut tantæ acerbitatis pars in me peccatorem dirivetur? sed quid partem dico? omnis in me dolores tui si immigrent pars erit summi beneficii; Ego enim reus sum, ego peccavi, mihi ista debentur supplicia. Misericordissima, & afflictissima Mater, respice nihilominus oculis misericordiæ tuæ super me indignissimum peccatorem, quibus tot, tantosque peccatores respexisti, ne queso, despice servulum, pro quo Salvator meus, filius tuus non dubitavit crucis subire tormentum. Atque uti-*

nam

nam afflidissima Virgo tantis tuis doloribus aliquod solatium afferre possem! ne me spernas Domina conantem. Subjunges deinde demissa oratione septem SS. Matris gaudia, quibus benedicta ejus anima in hac mortali vita perfusa fuit, hisce versiculis comprehensa.

1.

Gaude Virgo Mater Christi,
Quæ per aurem concepisti,
Gabriele nuntio. *Ave Maria.*

2.

Gaude quia Deo plena
Peperisti sine pœna,
Cum pudoris lilio. *Ave Maria.*

Gaude quia oblatio,
Regum quoque devotio
Exhibetur filio. *Ave Maria.*

4.

Gaude quia tui nati
Quem videbas mortem pati,
Fulget resurrectio. *Ave Maria.*

5.

Gaude Christo ascendente,
Qui in cœlum te vidente
Motu ferrux proprio. *Ave Maria.*

6.

Gaude quia Paraclitus
Demissus fuit cœlitus,
In tuo collegio. *Ave Maria.*

N 5

7. Gau-

7. Gaude quæ post Christum scandis,
 Et est honor tibi grandis,
 In cœli palatio.
 Ibi fructus ventristui
 Per Te nobis detur frui
 In perenni gaudio. *Ave Maria.*

Hæc gloriosa SS. Matris gaudia cum pro sua consuetudine B. Thomas Cantuariensis Archiepiscopus aliquando secum perpenderet, singulaque Angelica salutatione honoraret, res illi accidit incredibilis prope solatii. Nam, *Pomer. serm. de B.V. lib. 10. p. 4. à 3.* Virgo Deipara summa charitate eidem apparens, in hæc verba ipsum allocata scribitur: *Charissime, devotionem tuam gratanter accepto, quia de meis gaudiis, quæ in ista vita habui frequenter commemorando me salutas. Attamen vellem insuper, ut illa mea gaudia, quæ in cælo nunc gloriosa habeo, recoleres, & consimiliter de his quotidie, me reverenter salutares. Quod si feceris tu, vel quicumque alius fidelis ob mei devotionem hoc fecerit; Ego promitto, quod in tempore obitus sui, ego ejus animam protegam, & liberabo, & in cõspedu filii mei pro ipsa astabo,*

¶

Et intercedam, ac consolabor eam. Tunc ipse B. Thomas humillime Dei Matrem venerando, gratiasque agendo, *O gloriosa*, inquit, *cœlorum Regina*, & super benedicta *Domina mea!* dic quæso mihi, quæ sunt ista tua gaudia in cœlo, de quibus te salutare debeo? Tum ipsa gloriosa *Domina* septem illum cœlestia sua gaudia edocuit, quæ in versiculos redacta, in variis Ecclesiis sequentiarum loco publice recitari consueverunt. Ut igitur eo suavius consolari coneris dolorosam tuam Matrem *Parthenophile*, & hæc tibi gaudia proponam; quibus hodiernum diem laudando *Virginem*, & congratulando possis eo suavius impendere. sunt ergo sequentia.

1.
Gaude flore Virginali,
Quæ honore speciali,
Transcendis splendiferum
Angelorum principatum,
Et Sanctorum decoratum
Dignitate munerum. *Aveldaria.*

2.
Gaude sponsa chara Dei,
Nam ut clara lux diei,
Solis datur lumine:

Sic Tu facis orbem verè
 Tuæ faciei resplendere
 Lucis claritudine. *Ave Maria.*

3.

Gaude splendens vas virtutum,
 Cujus pendens est ad nutum
 Tota cœli curia,
 Te benignam & felicem
 JESU dignam genitricem
 Venerans in gloria. *Ave Maria.*

4.

Gaude nexu voluntatis,
 Et amplexu charitatis
 Juncta sis altissimo;
 Ut ad votum consequaris,
 Quidquid Virgo deprecaris,
 A Jesu dulcissimo. *Ave Maria.*

Gaude Mater miserorum;
 Quia Pater sæculorum
 Dabit te colentibus
 Congruentem hic mercedem,
 Et felicem poli sedem,
 Regnis in cœlistibus. *Ave Maria.*

6.

Gaude Virgo Mater Christi,
 Tu quæ sola meruisti,
 O Virgo piïssima;
 Esse tantæ dignitatis,
 Ut sis sanctæ Trinitatis
 Sessione proxima. *Ave Maria.*

7. Gau-

Gaude Virgo Mater pura,
 Certa manens & secura,
 Quod tua gaudia,
 Non cessabunt, nec decrescent,
 Sed durabunt & florescent
 Per æterna sæcula. *Ave Maria.*

ψ. Exaltata es S. Dei Genitrix.

ϣ. Super choros Angelorum ad cœlestia regna

Oremus.

Dulcissime Domine Jesu Christe, qui
 beatissimam Genitricem tuam
 gloriosissimam Virginem Mariam per-
 petuis, & felicibus gaudiis in cœlo læ-
 tificasti, concede propitius, ut ejus me-
 ritis, & precibus salutem mentis & cor-
 poris consequamur, & ad gaudia tuæ
 beatitudinis, & ejus æterna feliciter
 perveniamus. Amen.

Ecce igitur Parthenophile, neque
 enim diutius te detinebo, quam ex Ma-
 tris tuæ dolorum consideratione pa-
 tientissimus effectus sis, ecce, inquam,
 gaudia Virginis, quibus eam mæstam
 & afflictam solari possis, tibi que feli-

N. 7

cem

cem procurare obitum. neque multis huic parti inhærebo, cum speciali opusculo hæc sancta gaudia Matris tuæ, vitam comite, me elucidaturum, confidam. finiam itaque ubi perbreuem, & in rem meam accommodam historiam coronidis loco proposuero. Refert eam Beluac. in spec. lib. 7. c. 84. Erat Clericus quidam utcunque vanus, ita tamen devotus, ut nunquam templum præteriret, quin in hæc verba prorumperet: Beatus venter qui Te portavit, & ubera quæ suxisti! accidit ut morbo correptus, eò jam deductus esset, ut morti propinquior etiam linguam sibi, ac labia dentibus miserrime dilaniaret. In hac vero calamitate Custos Angelus proprio cliente supplex Virgini factus, ita eam affatus scribitur: Meminisset piissima Mater, quæ nunquam suorum non memor sit, hæc ea esse labia, hanc illam linguam, qua miser homo in Jesu ac Maria salutandis toties usus fuisset. Nec misericordiæ Mater hæc milerias poterat scire, & non illico subvenire. Adfuit itaque ægro, & ex uberibus illis,

lis,

lis, quæ æger Clericus toties beata
prædicaverat, expresso in ejus os sa-
cratissimo lacte (O pietas !) linguam,
labia, totum denique hominem sanitati
restituit. Insuper longe majus addix-
it beneficium, gratiam scilicet impe-
trando, ut spretis sæculi cupiditatibus,
Religionem iniret, dulciori pietatis ac
sanctioris vitæ sensu deinceps Deo mi-
litaturus. Vide sis Parthenophile, quan-
tum tibi de Dei Matris benignissima
misericordia spondere possis, si animo,
ore, & opere ipsi devotus sodalis exi-
stas. Age igitur mæstissimæ Matris
per quam sis studiosus, & esto cœli se-
curus.

Vive devotè Deo, pacificè

proximo, patienter Tibi,

& Vale.

INDEX